

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

Н А К А З

05.03.2021

№ 463

Київ

**Про затвердження професійного
стандарту “Водій навантажувача”**

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт “Водій навантажувача”, що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці забезпечити протягом п'яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці разом з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

463-21 від 05.03.2021 14:06:41

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

05.03.2021 № 463

**Професійний стандарт
“Водій навантажувача”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Керування всіма видами навантажувачів під час навантаження, розвантаження, переміщення та укладання вантажів. Виконання комплексу механізованих робіт відповідно до норм і правил будови і безпечної експлуатації та зберігання навантажувачів.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010, „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція Н	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	Розділ 52	Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	Група 52.2	Допоміжна діяльність у сфері транспорту
				Клас 52.24	Транспортне оброблення вантажів

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	83	833	8334
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	Робітники, що обслуговують сільськогосподарські та інші пересувні установки	Водії автотранспортних засобів

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010, „Класифікатор професій”)

Водій навантажувача 8334.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

463-21 від 05.03.2021 14:06:4

1.5. Професійна кваліфікація

Водій навантажувача 2 розряду.

Водій навантажувача 3 розряду.

Водій навантажувача 4 розряду.

Водій навантажувача 5 розряду.

Водій навантажувача 6 розряду.

Незалежно від рівня кваліфікації водій навантажувача повинен володіти всіма компетентностями, необхідними для виконання трудових функцій, визначених у пункті 5 цього професійного стандарту.

Кваліфікаційний розряд встановлюється виходячи із типу навантажувача, одиничної потужності устаткування, складності та видів робіт.

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом начальника колони, начальника дільниці, начальника зміни, майстра, механіка, диспетчера, який координує роботу водія навантажувача.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток за результатами атестації робочого місця за умовами праці.

Соціальні гарантії надаються на підставі результатів атестації робочих місць за умовами праці відповідно до чинного трудового законодавства України та відображені в колективному договорі підприємства.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, а також мийні та знешкоджувальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: жіноча, чоловіча.

Вік: 18 років і старше.

Наявність документу, що підтверджує професійну кваліфікацію за професією “Водій навантажувача”.

Наявність посвідчення на право керування транспортним засобом.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Водій навантажувача”.

Наявність сертифіката про проходження профілактичного наркологічного огляду. Первинний профілактичний наркологічний огляд проводиться перед прийняттям на роботу, а періодичний – не менш як один раз на два роки.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Попередній психіатричний огляд проводиться перед початком діяльності (працевлаштування на роботу), а періодичний – один раз на п'ять років.

Проходження психофізіологічної експертизи.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування згідно з вимогами діючого законодавства.

Психофізіологічні особливості:

- фізична сила і витривалість;
- швидка реакція на аварійні сигнали;
- зорова і слухова пам'ять;
- стійкість до монотонної діяльності;
- уважність;
- стресостійкість;
- гострота зору;
- орієнтація у просторі.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації або диплом кваліфікованого робітника за професією „Водій навантажувача” з додатками з додатками до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації або до диплома кваліфікованого робітника.

2-4 кваліфікаційні розряди – 2 рівень НРК,

5-6 кваліфікаційні розряди – 3 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, навчальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, професійно-технічне навчання, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка

Первина професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації

„Водій навантажувача” 2 розряду – наявність повної або базової загально-середньої освіти, професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

Первина професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 3 розряду – наявність повної або базової загально-середньої освіти, професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка

Перепідготовказ інших професій за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 2 розряду проводиться за наявності повної загальної або базової середньої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти або професійної підготовки на виробництві.

Перепідготовказ інших професій за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 3 розряду проводиться за наявності повної загальної або базової середньої освіти та професійної (професійно-технічної)освіти або професійної підготовки на виробництві.

Перепідготовказ інших професій за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 4 розряду проводиться за наявності повної загальної або базової середньої освіти та професійної (професійно-технічної)освіти або професійної підготовки на виробництві.

Перепідготовказ інших професій за професією „Водій навантажувача”з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 5 розряду проводиться за наявності повної загальної або базової середньої освіти та професійної (професійно-технічної)освіти або професійної підготовки на виробництві.

2.3. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти Водія навантажувача

Підвищення кваліфікації за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 3 розряду. Стаж роботи за професійною кваліфікацією „Водій навантажувача” 2 розряду не 1 року.

Підвищення кваліфікації за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 4 розряду. Стаж роботи за професійною кваліфікацією „Водій навантажувача” 3 розряду не менш шести місяців.

Підвищення кваліфікації за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 5 розряду. Стаж роботи за професійною кваліфікацією „Водій навантажувача” 4 розряду не менш шести місяців.

Підвищення кваліфікації за професією „Водій навантажувача” з присвоєнням професійної кваліфікації „Водій навантажувача” 6 розряду. Стаж роботи за професійною кваліфікацією „Водій навантажувача” 5 розряду не менш шести місяців.

2.4. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти Водія навантажувача

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

2.5. Спеціальне, спеціалізоване навчання Водія навантажувача

Щорічне спеціальне навчання з питань охорони праці, протипожежного захисту.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Закон України “Про охорону праці”.

Кодекс законів про працю України.

Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 “Про Правила дорожнього руху”.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 “Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 “Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 № 258 “Про затвердження Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1143/13017.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 № 67 “Про затвердження Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.02.2012 за № 226/20539.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 09.07.2012 № 964 “Про затвердження Правил охорони праці на автомобільному транспорті”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.08.2012 за № 1299/21611.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.12.2013 № 966 “Про затвердження Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 за № 327/25104.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 “Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.01.2015 № 21 “Про затвердження Правил охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.02.2015 за № 124/26569.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 27.08.2018 № 1220 “Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації навантажувачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19.09.2018 за № 1082/32534.

Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 21.06.2001 № 272 “Про затвердження “Правил будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок”.

4. Загальні компетентності

Здатність відповідально ставитися до професійної діяльності.

Знання та дотримання професійної лексики.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Уміння лаконічно і чітко передавати інформацію.

Дотримання професійної етики.

Запобігання конфліктних ситуацій.

Знати методи безпечного виконання робіт з обладнанням, механізмами та інструментом, тощо.

Знати основи ощадливого виробництва.

Знати правила охорони праці, промислової безпеки.

Знати план локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
А	Забезпечення надійної та безаварійної роботи навантажувача	Здатність проводити підготовку до виконання робіт	А1
		Здатність контролювати роботу навантажувача	А2
Б	Експлуатація навантажувача	Здатність проводити навантажувально-розвантажувальні роботи	Б1
В	Технічне обслуговування та ремонт	Здатність усувати несправності	В1
		Здатність приймати участь у ремонтах	В2
Г	Дотримання вимог охорони праці і промислової безпеки	Здатність дотримуватись вимог охорони праці і промислової безпеки	Г1
Д	Надання першої до медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність надавати першу до медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків	Д1
Е	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність дотримуватись норм і правил екологічної безпеки	Е1

6. Опис трудових функцій(трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструмент); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій); знання, уміння та навички)

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
А Забезпечення надійної та безаварійної роботи навантажувача	А1 А2	Навісне обладнання; кабіна навантажувача; система змащування; система охолодження; гальмівна система; паливна система;	3.1. Правила технічної експлуатації 3.2. Інструкція з технічного обслуговування навантажувача 3.3. Способи перевірки роботи навантажувача на основі комп'ютерних даних	У.1. Користуватися слюсарним інструментом У.2. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання, виявляти несправності в системах і механізмах навантажувача

		трубопровід і рукава високого тиску; паливно-змащувальні матеріали. контрольно-вимірювальні прилади; запобіжні пристрої та огороження (люки, двері, вікна, перила, підніжки, поручні); сигналізаційне табло; електропроводка; акумуляторні батареї; двигуни; освітлювальні прилади; звукова сигналізація; ходова частина; система управління; бортовий журнал; дорожній лист.	3.4. Технологія проведення перевірки справності обладнання 3.5. Ознаки несправності обладнання 3.6. Основи слюсарної справи 3.7. Правила безпечної роботи з інструментами та пристроями 3.8. Правила заповнення технічної документації 3.9. Причини виникнення несправностей і способи їх усунення.	У.3. Контролювати надійність кріплень та захисних огорожень на робочому місці У.4. Проводити запуск/зупинку двигуна в різних температурних умовах У.5. Перевіряти працездатність гальм і системи управління У.6. Заправляти навантажувач паливно-змащувальними матеріалами У.7. Користуватися засобами індивідуального захисту У.8. Проводити чистку та змащування обладнання, вузлів і механізмів У.9. Раціонально використовувати паливно-мастильні матеріали У.10. Заповнювати технічну документацію У.11. Керувати навантажувачем У.12. Контролювати роботу навантажувача
Б Експлуатація навантажувача	Б1	Габаритні вантажі; негабаритні вантажі; вантажі на піддонах; територія підприємства.	3.1. Класифікація змінних вантажо-захоплювальних пристроїв, їх призначення та способи застосування 3.2. Принцип утворення центру ваги навантажувача, центру ваги вантажу, діаграму вантажо-підйомності, стійкості	У.1. Організовувати робоче місце У.2. Керувати всіма видами навантажувачів з двигунами внутрішнього згорання, тракторними і акумуляторними навантажувачами

			навантажувача 3.3. Правила та технологічну послідовність безпечного виконання вантажно-розвантажувальних робіт 3.4. Правила дорожнього руху, схему руху та швидкісний режим території підприємства, виробничих та складських приміщень 3.5. Знаки безпеки та інформаційні знаки, звукову сигналізацію	У.3. Встановлювати та застосовувати змінні вантажо-захоплювальні пристрої для виконання вантажно-розвантажувальних робіт, транспортування, складування та укладання різних видів вантажів У.4. Виконувати технічний огляд та обслуговування навантажувача та змінних вантажо-захоплювальних пристроїв У.5. Виконувати роботи в комплексі з іншим обладнанням і механізмами (кранами, навантажувачами) У.6. Стежити за показаннями приладів і сигналізацією при роботі та русі У.7. Взаємодіяти з робочим персоналом та посадовими особами
В Технічне обслуговування та ремонт	В1 В2	Навісне обладнання; двигун; трансмісія; ходова частина; кабіна навантажувача; рама навантажувача; гідравлічна система.	3.1. Будову, принцип роботи та технічні характеристики використовуваного навантажувача 3.2. Порядок монтажу-демонтажу вузлів і агрегатів 3.3. Загальні знання будови основних вузлів і агрегатів навантажувача 3.4. Загальні вимоги способів розбирання і складання складових	У.1. Проводити діагностику з метою визначення працездатності обладнання, механізмів і систем управління навантажувача У.2. Виявляти і усувати дрібні несправності в роботі обладнання, що обслуговується У.3. Користуватися інструментами і

			частин 3.5. Основні поняття про дефектацію системи змащування, живлення і охолодження двигунів внутрішнього згорання 3.6. Правила складання і регламент проведення планового технічного обслуговування та планово-попереджувального ремонту 3.7. Перелік інструментів і пристроїв для виконання робіт під час ремонту навантажувача 3.8. Правила безпечної роботи з інструментом та пристроями	пристроями У.4. Проводити розбирання та збирання складових частин
Г Дотримання вимог охорони праці і промислової безпеки	Г1	Засоби індивідуального захисту; засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння.	3.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці 3.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до водія навантажувача (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця) 3.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального та колективного захисту	У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно «Плану ліквідації аварій» У.4. Використовувати первинні засоби пожежогасіння

			3.4. Заходи електробезпеки 3.5. Заходи пожежної безпеки Г.6. Карти оцінки ризиків 3.7. Перелік та місце зберігання засобів пожежогасіння та аварійного інструменту 3.8. Пожежонебезпечні властивості матеріалів, сировини, напівпродуктів та готового продукту 3.9. Позиції плану ліквідації аварій 3.10. Вимоги законодавчих актів та внутрішньо корпоративних положень (Процедур, Стандартів) з охорони праці 3.11. Вимоги положень нарядної системи 3.12. Правила внутрішнього трудового розпорядку 3.13. Положення колективного договору підприємства.	У.5. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт У.6. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку У.7. Виконувати положення Колективного договору підприємства У.8. Виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт У.9. Проводити аналіз безпечного виконання робіт
Д. Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	ДІ	Аптечка для водія навантажувача	3.1. Правила та прийоми надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій 3.2. Місцезнаходження засобів надання першої домедичної допомоги 3.3. Порядок виклику „Швидкої допомоги”, пожежної частини, номери телефонів служб екстреного реагування	У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків У.2. Надавати першу домедичну допомогу потерпілим від різних видів травм та ушкоджень У.3. Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги

			3.4. Правила транспортування потерпілих від нещасних випадків 3.5. Склад та застосування лікарських препаратів в аптечці	
Е Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Е1	Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафто-продуктів; тара для відходів.	3.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища 3.2. Цілі підприємства в галузі екології 3.3. Основи ощадливого підприємства, система 5 С 3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища (СМОС) 3.5. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища 3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу 3.7. Інструкцію з поводження з відходами 3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів 3.9. Закони України „Про відходи”, „Про охорону земель”	У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробники проекту професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

5 березня 2021 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

11 березня 2021 року.

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Березень 2026 року.